



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 334/2010-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. septembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť O. J., G., a D. D., H., zastúpených advokátkou JUDr. J. F., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Galanta v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Er 1188/1997 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť O. J. a D. D. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. apríla 2010 doručená sťažnosť O. J., G., a D. D., H. (ďalej len „sťažovatelia“), pre namietané porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Er 1188/1997.

V sťažnosti sťažovatelia uviedli, že proti nim prebieha exekučné konanie od roku 1997 pred okresným súdom pod sp. zn. 8 Er 1188/1997, kde exekučným titulom je platobný rozkaz okresného súdu sp. zn. 1 Rob 778/1996 z 20. septembra 1996 (ďalej len „platobný rozkaz“).

Sťažovatelia tvrdia, že platobný rozkaz má údajne nenapraviteľné vady, a to v označení oprávneného subjektu, ako aj povinného subjektu. Tieto údajne nenapraviteľné vady spočívajú v nepresnom označení navrhovateľa platobného rozkazu a v skutočnosti, že platobný rozkaz uvádza štyroch odporcov, avšak vo výroku platobného rozkazu sa ukladá odporcovi, a nie odporcom zaplatiť navrhovateľovi sumu 700 000 Sk s príslušenstvom, a teda „*povinnosť sa ukladá nedefinovanému odporcovi*“.

Sťažovatelia na základe už uvedeného podali námietky okresnému súdu proti exekúcii podaním z 29. decembra 1997. Okresný súd „*námietky údajných povinných osôb uznesením č. Er 1188/1997 z 21.4.1998 zamietol*“.

Sťažovatelia uvádzajú, že „*Listom z 28. 06. 1999 predložil O. J. (sťažovateľ v kontexte tejto ústavnej sťažnosti) vyššie uvedenému exekútorovi návrh na zastavenie exekúcie (podľa § 57 ods. 1 písm. f/ Exekučného poriadku). Argumentoval tým, že on svoj dlh splnil - bola predaná nehnuteľnosť z jeho majetku a výnos bol poukázaný na účet oprávnenej P. K tomuto návrhu O. J. zaujala stanovisko trnavská filiálka a.s. P. - teda podľa nášho názoru nekompetentný subjekt. Listami z 23. 02. 2000 a 15. 05. 2000 p. O. J. čelil argumentácii trnavskej filiálky a.s. P. o existencii dvoch rôznych pohľadávok voči nemu tým, že predložil rozsudok KS v Trnave č. 19 Cb 168/1998 z 30. 09. 1998. Týmto - právne relevantným - súdnym titulom bola žaloba U. a. s. (resp. firmy C. a.s.), ktorej bola údajná pohľadávka zo strany uvedenej banky postúpená) voči p. O. J. zamietnutá.*

O tomto návrhu p. O. J. na zastavenie exekúcie nebolo z pozície OS v Galante rozhodnuté a nie je rozhodnuté dodnes! OS v Galante je ale nečinný i vo vzťahu k ďalším dvom podaniam p. O. J. a p. D. D. (z 06. 07. 2009 a z 04. 12. 2009). Súd dokonca nekoná ani v otázke úmrtia jednej osoby - p. M. D. - ktorá je v danom exekučnom konaní tiež označená ako povinná osoba.

Exekútor predložil v marci 2001 Okresnému súdu v Galante žiadosť o zníženie ceny draženej nehnuteľnosti z majetku p. D. D. (druhej sťažovateľky v kontexte tejto ústavnej sťažnosti).

O tomto návrhu OS v Galante rozhodol až 15. 08. 2002. Tento fakt vyhodnotila predsedníčka OS v Galante ako neprimerane dlhú dobu.“.

Sťažovatelia tvrdia, že „z vyššie uvedených skutočností dá sa vyvodit' záver o priamej spojitosti tvrdeného porušenia práv sťažovateľa p. O. J. a p. D. D. s ústavnosťou. Medzi napadnutým postupom OS v Galante, teda medzi nedostatočným hodnotením podmienok exekučného konania, ignorovaním dôkazov, neefektívnou činnosťou a sprievodnými prietahmi zo strany súdu na strane jednej a základnými právami sťažovateľov na strane druhej existuje priama príčinná súvislosť. Postupom porušovateľa (OS v Galante) došlo k porušeniu základného práva jedného i druhého sťažovateľa na prerokovanie veci v súdnom konaní bez zbytočných prietahov. Konkrétne porušovateľ svojím postupom porušil či. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, keď bez zjavných príčin a najmä vzhľadom na charakter prejednávanej veci, svojou neefektívnou procesnou prácou a opakovanou nečinnosťou spôsobil a stále spôsobuje sťažovateľom mimoriadne ťažkosti. Treba si uvedomiť, že obaja sťažovatelia sú trinásť rokov ! pod exekúciou osobného majetku.“.

Na základe uvedeného «p. O. J. požiadal o efektívny zákrok predsedníčku OS v Galante (listom z 16. 01. 2010, podaným na súde dňa 24. 02. 2010). Sťažovateľ sa domáhal ochrany jeho práv v súlade s ustanoveniami zákona č. 757/2004 Zb. o súdoch. Sťažovateľova snaha „hýbať procesom“ sa nestretla s adekvátnou a reálnou súdnou odozvou. Z odpovede predsedníčky OS v Galante je zrejmé, že neboli prijaté žiadne reálne a garantované opatrenia, zaručujúce konanie bez zbytočných prietahov a priechod spravodlivosti. Sťažovatelia nevidia žiadnu verifikovateľnú garanciu odstránenia nečinnosti, resp. neefektívnej činnosti Okresného súdu v Galante (máme na mysli konanie č. 8 Er 1188/1997).

Pre výraznú intenzitu zásahov do práv sťažovateľov ako aj dĺžku ich trvania žiadajú sťažovatelia, aby každému z nich bolo priznané finančné zadosťučinenie vo výške 5.000,- € (slovom päťtisíc eur).».

V závere sťažovatelia súhlasili s prerokovaním veci bez ústneho pojednávania a navrhli, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezhom:

„1. Okresný súd v Galante v konaní vedenom pod sp.zn.: 8 Er 1188/1997 porušil právo p. O. J., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Okresný súd v Galante v konaní vedenom pod sp. zn.: 8 Er 1188/1997 porušil právo p. D. D., aby sa jej vec prerokovala bez zbytočných prieťahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

3. Okresnému súdu v Galante sa v konaní vedenom pod sp.zn.: 8 Er 1188/1997 prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.

4. O. J., bytom: G., sa priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 5.000,- € (slovom päťtisíc eur), ktoré je Okresný súd v Galante povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. D. D., bytom: H., sa priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 5.000,- € (slovom päťtisíc eur), ktoré je Okresný súd v Galante povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

6. Okresný súd v Galante je povinný spoločne a nerozdielne uhradiť O. J., bytom: G. a D. D., bytom: H., trovy konania, tak ako budú vyčíslené v písomnom vyhotovení nálezu do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet ich právnej zástupkyne JUDr. J.F.“

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd upravených buď v ústave, alebo v medzinárodnej zmluve o ľudských právach, pokiaľ o ich ochrane nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním. V nadväznosti na to ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou vyžaduje, aby v prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v konaní pred všeobecným súdom, sťažovateľ preukázal aj využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého má právo podľa ustanovenia § 17 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov,

vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej správe súdov“) alebo od 1. apríla 2005 podľa ustanovenia § 3 ods. 7 a § 62 ods. 1 a nasl. zákona o súdoch, t. j. podanie sťažnosti na prietahy v konaní predsedovi príslušného súdu.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 34/98, I. ÚS 16/99, I. ÚS 21/99), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky podľa zákona o súdoch, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd tiež opakovane konštatoval, že podanie sťažnosti na prietahy v konaní podľa § 62 zákona o súdoch zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona]. Inak povedané, keďže proti sudcovi všeobecného súdu, ktorý koná so zbytočnými prietahmi, môže predseda okresného súdu iniciovať dokonca aj disciplinárne konanie, sťažnosť na prietahy v zmysle citovaného zákona treba rozhodne považovať za účinný prostriedok nápravy. Okrem toho ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie účinného prostriedku nápravy, ktorý ustanovuje zákon o ústavnom súde, nie je v rozpore ani s príslušnými ustanoveniami dohovoru.

Predmetom konania pred ústavným súdom je nárok sťažovateľov na ochranu pred postupom okresného súdu, ktorým boli podľa nich spôsobené zbytočné prietahy. Podľa

sťažovateľov k porušeniu ich základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy došlo tým, že okresný súd nerozhodol o návrhu na zastavenie exekúcie sťažovateľa J. (na základe listu z 28. júna 1999 adresovaného exekútorovi, pozn.), ako aj tým, že „je nečinný i vo vzťahu k ďalším dvom podaniam p. O. J. a p. D. D. (z 06.07.2009 a z 04.12.2009).“ Ústavný súd poznamenáva, že obe uvedené podania boli návrhmi na zastavenie exekúcie „v zmysle § 57 ods. 1 písm. a/, resp. b/, a písm. f/ Exekučného poriadku“.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh ústavný súd zistil, že sťažovateľ J. podal predsedníčke okresného súdu sťažnosť na prietahy v napadnutom konaní 24. februára 2010. Ústavný súd v súčinnosti s okresným súdom zistil, že predmetná sťažnosť bola okresným súdom vybavená 18. marca 2010 a doručená sťažovateľovi 26. marca 2010.

Sťažnosť sťažovateľov bola ústavnému súdu doručená 12. apríla 2010 (na poštovú prepravu odovzdaná 8. apríla 2010), teda sťažovatelia odovzdali sťažnosť ústavnému súdu na poštovú prepravu po 13 dňoch odo dňa doručenia vybavenia sťažnosti predsedníčkou okresného súdu.

Ústavný súd navyše v súčinnosti s okresným súdom zistil, že okresný súd o návrhu sťažovateľa J. na zastavenie exekúcie, ako aj obe podania sťažovateľov zo 6. júla 2009 a 4. decembra 2009, ktorým sa domáhali zastavenia exekučného konania z rovnakých dôvodov rozhodol uznesením sp. zn. 8 Er 1188/1997 z 23. apríla 2010 tak, že návrhy na zastavenie exekúcie zamietol. Proti tomuto uzneseniu podali sťažovatelia odvolanie.

Ústavný súd pripomína, že formálne uplatnenie sťažnosti na prietahy v konaní orgánu štátnej správy súdov štandardne považuje za dôvod na odmietnutie sťažnosti, ktorou sa namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (m. m. IV. ÚS 278/04, IV. ÚS 306/04, IV. ÚS 74/05).

Z uvedeného vyplýva, že túto sťažnosť možno vyhodnotiť ako formálnu, pretože nevytvára dostatočný priestor na to, aby predsedníčka okresného súdu mohla prijať účinné opatrenia na odstránenie prietahov v konaní.

Tento názor potvrdzuje aj skutočnosť, že okresný súd rozhodol o návrhoch sťažovateľov približne mesiac po vybavení sťažnosti predsedníčkou okresného súdu.

Vzhľadom na uvedené zistenia ústavný súd rozhodol tak, že sťažnosť sťažovateľov odmietol pre jej neprípustnosť.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. septembra 2010